

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnapon.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Szécsenyi-utca, (csizmadiaszin alatt.) Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.	Hirdetési díjak: egy 30 négyzetes cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr. Nyilttéri cikkek garmondsora után 30 kr. fizetendő. Hivatalos óra: d. e. 8—11-ig, d. u. 3—5-ig.	ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Helyben és vidékre egész évre 6 frt, — fél évre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 50 kr. Községeknek egész évre előfizetve 5 frt.
--	--	---

Egy indítvány a közigazgatási bizottságban.

Megyénk legutóbbi közigazgatási bizottsági gyűlésén egy igen életre való indítvány tétetett.

Ugyanis tudva van, hogy a regálé tulajdonosok a folyó évben már nem élvezik a regálé utáni jövedelmet s azt az állami adót, melyet eddig a regálé jövedelem után tökekamat és járadék adó czimen fizettek, az idén nem fizetik, mert megszűnván a jövedelem, az utánna járó adó sem rovatott ki.

Ila tehát a folyó évben nincs már jövedelem és nincs utánna kivetett állami adó, természetesen következik, hogy az adó járuléka is szűnjene meg, mert a közadók olyan szerves összefüggésben vannak egymással járulékaikat illetőleg, hogy ha az adóalap megszűnik, a hozzá tartozó járulékok is megszűnnek. Az indítvány a következő volt:

Miután a folyó évben a regálé jövedelem után adó nem rovatott ki, irassék le a községi pótdadó és a mennyiben a vesztett pótdadó által a szükségesnél kevesebb lenne a község költségeire szánt összeg, a kevesebbet pótköltségvetés útján fedeztessék.

Tudva levő dolog, hogy minden község, mely költségeit nem magán jövedelméből, hanem községi pótdadó vagy rovatál útján fedezi, ezt a pótdadót a törvény értelmében a lakosok által a mult évben fizetett állami egyenes adó arányában állapítja meg.

A folyó évi költségvetés a mult évi adó alapján készült; miután pedig a mult évben a regálé jövedelem után állami adó volt kiróva, a folyó évben a volt regálé tulajdonosok még fizetik a községi pótdadót és az csakis a jövő évre nézve szűnik meg. A törvény értelmében tehát a folyó évben még fizetni kell a pótdadót, mert a tavál még fizetni kellett az állami adót és így a folyó évi községi pótdadó leírásának nem volna helye.

Számvitelileg sem volna lehetséges a leírás, mert a regálé utáni adó a folyó évben nem vettetés ki, utánna községi adó sem vetetett ki és nem is fog kiróvatni, tehát a ki nem rótt pótdadót nem lehet leírni.

Amde van egy fontos mozzanat, melyet tekintetbe kell venni, s ez a megterhelési egyensúly helyreállítása.

Ugyanis, a közbirtokosság azon osztály, mely minden körülmények közt a legnagyobb terheket hordozta, mert a mióta a földet birja, az utánna járó terheket is hordozni köteles volt.

Ha a birtok átment egyik kézből a másikba, átmentek a terhek is, vagyis a közterhek viselése soha sem szűnt meg, egészen másképpen áll a dolog az üzlettel foglalkozókra nézve.

Ezek megtelepednek a községben s mikor már valamelyes jövedelmet feltudtak mutatni, megrótták őket üzletük utáni jövedelmi adóval, a mi körülbelül egy év múlva állott be. Mivel pedig a községi pótdadó az állami adó után rovatik ki, eltelt még egy év, a mig az illető üzletember adó és pótdadóval megróvatott. Tehát 2 évig nem fizetett ro-

vátalt, egy évig nem fizetett állami adót a szoros értelemben vett üzleti életben, a mi lényeges terheket rótt a vele egy községben élő birtokosokra, a kik nem 2 évig, de egy perczig sem voltak a közterhek alól kivéve.

Megtörtént az is gyakran, hogy az üzletember akkor, mikor már két év múlva a a község terheiben is kellett volna hogy osztozzék, tovább állott, más helységben nyitott üzletet és így abszolúte semmi közterhet sem viselt, mert idő előtt távoztván el, a pótdadó ki sem róvatott az ő terhére, a pótdadó kulcsot emelni kellett a közbirtokosok terhére, az üzletember pedig, a ki talán 2 év alatt több jövedelmet csinált mint a mezei gazda 10 év alatt, tovább állott.

A legutóbbi 10 év alatt sok vállalkozó üzletember fordult meg megyénkben, ezeknek nagy része szép nyereséggel távozott, de miután csak 1—2 évig tartott vállalatuk, nem volt elég idő arra, hogy a jövedelemhez mértén megadóztassák, községi pótdadót eddig vajmi ritkán fizettek; mert hogy az állami adót ki lehessen róni, várni kellett a mig az adókövető bizottság nagy derendociával összeült, ennek határozata ellen felebbezéssel élt a vállalat tel egészen a Kuriaig, már csak azért is, hogy időt nyerjen. S mire a felebbezés végig járta a fórumokat, az illető vállalkozó már valahol Alsó Ausztriában vagy Olaszországban folytatta az építkezést vagy cserhaj szállítást. Hogy idegen államokkal való levelezés útján mennyi községi pótdadó folyt be megyénkben, az elképzelhető.

Mikor már megvolt állapítva az adó és pótdadó, akkor már le is kellett írni, mert az illető éppen vagy nem volt megtalálható vagy pedig vagyontalan volt.

Ez nemcsak a nagyobb vállalatokra nézve áll, hanem a kisebbekre nézve is, mint pl. regálébérlők, szatócsok, fogadósok stb. Maradt tehát a terü a népen, illetve a birtokoson, mert az nem veheti hátára a pinklijét, hogy mikor az adófizetés ideje, elkövetkezik, — tovább álljon.

Ily körülmények közt igenis méltányos dolog, hogy a birtokosság javára a vesztett regálé jövedelem pótdója leírassék. Hogy pedig a leírás számviteli zavarokat ne idézzen elő, az olyképen volna eszközölhető, hogy a leirt pótdadó a jövő évi lerovába tudatik be, a folyó évben leirt pótdadó helyett pedig a költségvetés elkészítésénél a pótdadó kulcs magasabbra állapittatik meg.

V.

A szamosvölgyi vasút részvénytársaságnak aug. havi ülése.

1. Báró Bánffy Dezső elnök ő méltósága azon előterjesztésének, miszerint a mult hóban tartott ülésben hozott határozatok végrehajttak, tudásul vétele után, a felolvasott pénzügyi jelentés szerint az üzemben álló összes vonalokról július hóban különféle czimleteken befolyt összesen 137,746 frt 87 kr; kiadatott: összesen 128,322 frt 59 kr. és átment 9424 frt 28 kr. mint pénztári egyenleg augusztus hóra. Továbbá az előterjesztett hitelkimutatás szerint a folyó évre engedélyezett 195,630 frt üzleti költségéből július hó végéig felhasználott 120,121 frt 57 r. s további felhasználásra fenmaradt 75,508 frt 43 kr.

2. Előterjesztetett a folyó évi július hóról felállított forgalmi jelentés, mely szerint július hóban az összes vonalokon volt az összes bevétel 26,561 frt 97 kr. s így idei július hóban 3056 frt 46 krral volt több a bevétel. Az 1889. évi január—július havi összes bevétel volt 154,891 frt 09 kr., az 1890. évi január—július havi összes bevétel volt 175,412 frt 92 kr; e szerint idei január—júliusi időszakban összesen 20,521 frt 83 krral volt több a bevétel.

3. Előadó üzletigazgató jelenti, miszerint az építési fővállalat részéről a folyó évi július hóban eszközölt építési teljesítményekre vonatkozó kereseti kimutatás Ernst Gusztáv ur távolléte miatt csak e hó közepén fog felállíttatni és előterjesztetni, ennek folytán kéri, méltóztassók elnökséget felhatalmazni, hogy a július havi kereseti kimutatást a saját hatáskörében felülvizsgálhassa és kifizetésre utalhassa, mely kimutatást a jövő havi ülésre utólagos jóváhagyás végett lesz szerencséje előterjesztetni. Javaslát értelmében mondatott ki a határozat.

4. Előadó üzletigazgató jelenti, miszerint a kereskedelemügyi magy. kir. Miniszter megengedni méltóztatott, hogy az Apahida-deési vonalrészén a 87—91. számú szelvények közt Alsó-Zsuk község határában letesített katonai kitérőnél „Alsó-Zsuk” elnevezéssel feltételes megálló hely létesíttessék. Midőn ezt tudomásul venni kéri, jelenti egyuttal, hogy a feltételes megállóhely létesítése tekintetében a szükséges intézkedéseket megtette.

5. Előadó üzletigazgató tisztelettel jelenti, miszerint folyó évi július hó végéig a részvénykönyveket átvizsgáltatta és úgy találta, hogy egyesek még részvényrészletekkel hátralékosok összesen 8857 frt 75 krral. Ezekből még néhányval kiséjítási elszámolás áll fenn, a többiek pedig be vannak perelve.

A Deés-Zilahi vonalrészét illetőleg ez alkalommal még részletes jelentés nem tehető, mert a leszámolások még mindenik részvényessel befejezve nincsenek és azok egy része fizetési háladékot kérvén és nyervén, ezekkel csak későbbben fognak a leszámolások megejtetni. Azonban az egyesek közül vannak néhányan, kik a fizetési felhívásokra nem is válaszoltak és most már nincs is remény, hogy ezek per nélkül fizessenek, ép ez okból kéri a t. igazgatóságot elrendelni, hogy ezek részvényhátralékaikért bepereltessenek. Ezután előadó üzletigazgató jelenti, miszerint a t. igazgatóság által elfogadott új árudíjszabást a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyni méltóztatott.

6. Előadó üzletigazgató felolvassa Báró Wesselényi Miklós szilágyvármegyei főispán, igazgatósági tagnak átiratát, melys szerint javasolja és kéri, hogy a Zsibóra tervezett szakaszmérnökség Zilahra határoztassék meg. Előadó üzletigazgató megjegyzi, hogy tekintettel arra, hogy a vizválasztó, hol nagyobb bevágások és töltések vannak valamint a csáki-gorbói, almási patakok hidai és a nagy Szamos hidja — melyek folytonos felügyeletet igényelnek — Zsibóhoz esnek közel; továbbá, hogy a cigány—zilahi vonalrészén — mely ugyan közösen fog használtatni — mint idegen pályán feltétlen rendelkezési joggal a társaság nem bírand s így a számtalan esetben szükséges hajtánymenetek is mindenkor csak engedély mellett volnának eszközölhetők; továbbá mert Zilah állomáson a távirda használata sem vehető igénybe, mint a mennyire az szükségeltetnék és mint a hogy az a saját állomáson lesz igénybe ve-

hető, feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a szakasz mérnök csak is Zeibón legyen állomásozva, mint a hogy ezt a t. igazgatóság előbből elhatározta. Igazgatóság üzemeltető javaslatát értelmében mondta ki határozatát s elrendelte, hogy erről Bárány Wesselényi Miklós főispán átiratilag értesíttessék.

7. Előadó üzemeltető-jelenti, hogy miután faszállítás és kaviccsolási célokra teherkocsikra szükség van s mert ily teherkocsik használatáért jelenleg is 1 frt 40 kr. napidíjt kell fizetni, indítatva érezte magát Neufeld Károly urtól 9 drb és pedig: 3 drb fékes és 6 drb féknélküli teherkocsi bérbevételére egyezséget létrehozni olyképp, hogy a 9 drb teherkocsiért öt éven át havi egyelő részletekben fizetendő 387 frt bérösszeg ellenében a 9 drb teherkocsi a társaság saját tulajdona marad minden további fizetés teljesítése nélkül. Ezután a Deés-besztercei vasutvonal kisajátítási munkálatainak befejezése is tudásul vétetett.

8. Előadó üzemeltető előterjeszti, miszerint tekintettel arra, hogy a IV. osztály használata beszüntetett s a zóna rendszer léptetett életbe, minek folytán a személyforgalom emelkedése bizony várható, okvetlenül szükségesnek tartja, miszerint a meglevő kocsik átalakításának.

9. Elnök előterjeszti, miszerint a t. igazgatóság előtt ismeretes, hogy a Deés-zilahai vonalrész forgalomnak átadása alkalmából folyó évi május hóban előterjesztett s a t. igazgatóság által elfogadott szervezési javaslat a lehető legmesszebb menőleg szem előtt tartotta a takarékoság elvét s ettől vezéreltetve több szolgálati állás mellőztetett, mi által nagyobb összegű kiadás takarított meg.

Miután pedig a vasutársaság vonalai a f. év szeptemberében befejezendő Deés-Zilahai vonallal tetemesen kiterjesztetnek s ez által a jelenlegi 120 kilométerhossz 220 kilométerre emelkedik s mert miként említé több társasági alkalmazottnak munkájuk és ebből folyó felelőségük tetemesen szaporodik, örömmel használja fel az alkalmat a t. igazgatóságnál több társasági alkalmazottnak megérdemelt előléptetését javaslatba hozni, azon biztos hitben és meggyőződésben lévén, miszerint a t. igazgatóság előadott indokokat becses figyelmére méltatni s az előléptetés szükségét belátva, javaslatát készséggel elfogadni méltóztat.

Az erre vonatkozó részletes előterjesztés a maga egész terjedelmében változatlanul elfogadott. Egy pár személyi ügy ellátásával az ülés befejeztetett.

XXX.

Iskolai értesítés.

I. A deési polgári fiú- s leányiskolába az 1890/1. tanévre a tanulók beiratása szeptember hó 1-ső napjától 4-ig tart, mindenkor d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5 óráig az igazgatói irodában (polg. fiú-iskola.) Az előadások szeptember hó 4-én kezdődnek. Minden felvétetni kívánó tanuló végzett tanulmányairól szóló bizonyítványával személyesen, szülői vagy ezek megbízottja kíséretében tartozik az igazgatónál jelentkezni s újra oltási bizonyítványát felmutatni. Minden tanuló beiratásánál 1 frt beiratási és 4 frt 30 kr. tandíját fizetni köteles. Szegénysorsu tanulók, a kellő időben beadott folyamodványuk alapján, tandíj fizetése alól felmentetnek. A polg. fiú-iskola 4 alsó osztályában a latinnyelvtan is, mind rendkívüli tantárgy taníttatik, melynek tanulásaért semminemű díj nem fizetettik. A leány-iskola 3 felső osztályában a franczia nyelv is taníttatik, melyért 10 frt tandíj fizetendő egész évre. Ez összeg félévi részletekben előre fizetendő.

II. A deési községi elemi leány- (timár utca) és elemi vegyes (mutató) iskolákba a tanulók beírása szeptember hó első napjától 9-ig tart. A beiratások az illető iskolák helyiségében délelőttönként eszközöltetnek. Tandíj egész évre 2 frt. beiratási díj 25 kr. Szegény tanulók tandíját nem fizetnek.

III. A deési alsó fokú iparisiskolába a rendes tanítás szeptember hó 14-én kezdődik, a beiratás a megnyitást megelőző 14 napon fog eszközöltetni. Tandíj egész évre 2 frt. Felhivatnak az igen tisztelt főnök és mester urak, hogy tanonczaikat a kitűzött időben beírassák, nehogy az iparhatóság a mulasztókkal szemben,

törvénybe gyökeredző jogát érvényesíteni legyen kénytelen.

Deés, 1890. augusztus 26.

Az igazgatóság.

Regále ügy.

A regále ügye vagy az italmérési jogok kártalanítása egyeseket és községeket közelebből érdekelné, az e tárgyban minden felmerülő mozanatot siettünk lapunk útján az érdekeltek tudomására hozni. Most írják a budapesti lapok, hogy az erre vonatkozó munkálatok, mindinkább közelednek már a befejezéshez s valószínű, hogy 6—7 hét múlva teljesen be lesznek végezve. Magyarországon oly község, melyből kárt igényt jelentettek be, összesen 12,600 van. Ebből részint egyezségileg, részint pedig határozatilag ez ideig végérvényesen elintéztetett: 11,600 község ügye; elintézetlen még tehát 1000 községi ügy. Hetenkint elintézést nyer 160—180 község, tehát az 1000 községi ügy elintézése az eddigi munkaerővel (40 ember körül, a segédszemélyzettel) 6—7 hétig fog eltartani. A végérvényesen elintéztetett községek jogosultjainak 193.850,000 frt állapított meg, az elintézetlen községek jogosultságainak pedig tett számítások szerint körülbelül 30.550,000 frt lesz megállapítandó s így az ország összes italmérési jogának megváltása körülbelül 224.400,000 frtba fog kerülni az államnak. E feltüntetett összegnek, mint tőkének, kamatként szerepel az állam által haszonbérbe adott italmérési jogok évi 18 millió frt bére, mely fényesen bizonyítja mily jó üzletet csinált az állam a regálékka'.

IRODALOM.

— Vettük az Armenia újabb augusztusi füzetét több érdekes cikkekkel s ezek közt első helyen hozza Álisán Leontius a jeles örményírónak arcképét s reá vonatkozó cikben Szongott Kristóf szerkesztő írja, hogy: „a tudomány ült pünkösdi napján ünnepet, midőn Álisán Leontius 50 éves írói jubiléjét tartották Szent-Lázár szigetén. Az örmény irodalom munkásai közt igen jelentékeny helyet foglal el Álisán számos és becses munkáival. Álisán Leontius 1820 július 10-én született Konstantinápolyban. A nagyszerű ünnepély, melyhez hasonló Szt-Lázár szigete még nem látott, bevégeződött ugyan a békesség ezen csendes tanyájában; de a világ különböző tájain élő örmények még mind ünnepelnek. Vannak örmény helységek, hol még csak ezután fognak Álisán-ünnepet ülni. Mi ezen díszes füzet közreadásával ünnepeljük a nagy Álisánt, kihez végezetül a szép Magyarország szabad földjének egyik haladó városából: Szamosújvárról magyar-örmény köszöntő sorok intéztettek.

— A hivatás áldozata. Gáti győző ily című regénye, napvilágot látott a „Paedagogiai Szemle“ kiadásában. A hivatásáért élő és rajongó tanító örömeit és küzdelmeit festi e regény elég eleven színekkel és olykor megkapó hatással. A mű, bár történeti rajznak van czimezve, inkább irányregény. Sok a bölcséleti és társadalmi eszme benne. Legtöbb olvasó a lesz a néptanítók között, kik magukra fognak ismerni a főhős alakjában, különben a közönség sem veszt, ha elolvassa. Kapható a „Magyar Paedagogiai Szemle“ kiadásában. Ara 1 frt.

VEGYESEK.

— Vármegyénk közigazgatási bizottsága rendes havi ülését folyó évi szeptember hó 9-én d. e. 10 órakor fogja megtartani.

— Honvédség. A deési honvéd zászlóalj a behívott tartalékosokkal kiegészítve folyó hó 29-én indult el Marosvásárhelyre az őszi gyakorlatokra. A hosszú utra felszerelt zászlóaljat a vasuti állomásra a deési önk. tűzoltó egyesület zenekara kísérte ki őszi szokás szerint (már t. i. a mióta zenekara van az egyesületnek). Az itt megtartott gyakorlatokból biztosan lehet következtetni, hogy honvédeink az ideig nagy gyakorlatokon is megállják helyüket.

— Az új vasút. A Deés-zilahai vasút megnyitására nagyban folynak az előkészületek. Jelenleg a vonal kaviccsolása van folyamatban, mely befejezője szokott lenni az efféle építkezéseknek; de még jó sokáig eltart, mert az új állomási fő-

nökök már jövő hó 2-án elfoglalják állomásaikat, hogy a szükséges kavics vonatok teljes biztonság-gal közlekedhessenek. A megnyitás október hó 1-én fog megtörténni.

— Muzsikaszó. A deési önkényes tűzoltó egyesület zenekara a vármegyeház nagytermében, az ujonnan alakult népzenekear pedig a város ház tanácstermében szorgalmasan tartja próbát; csak amugy beszél a trombita, hogy harsag tőle a terem. Lám csak mit tesz a konkurencia! Tanulnak itt is ott is és az élvezet majd a közönségé lesz. Hogy ki, vagyis melyik lesz a győztes és ki bírja ki tovább „szuszszal“, az majd megválik. „Ne hogyd mogod Schlezinger!“

— Sétatéri zene. A Bánffy sétatérén a hetenként hétfőn és csütörtökön tartatni szokott zene holnap fogva 6 órakor kezdődik.

— Szárazság. Medárd hete óta csak három futó esőnk volt s így a nagy és hosszas szárazság következtében minden nemű terményeink fejlődésükben elmaradtak sőt egy része, mint a paszuly, ugorka teljesen megsemmisültek. A törökbuza a hegyeken kiszült, a tereken, főleg a kora vetések még csak megküzdöttek a sirokkó aszályal, de ezeken is aprók és fejletlenek a csövek, a szőlő pedig úgy elmaradt növényében, hogy a le nem sült gerezdeken kása nagyságu s kőkemény szemeket láthatni. A kutakban a víz kiapadásban van. A szamos vize szokatlan kicsire apadtott le.

— Hetivásár. A múlt hetivásárra sok gabona főleg tiszta buza volt behozva, de keresete lanya volt, legnagyobb és gyors kelendőse volt a zabnak, mely 50 kron szedetett fel. Új törökbuza szemben és lisztben dusan volt behozva s ha színe meg is van az aszály következtében korán besárgult szemeknek, de sulyban nagyon feltűnő, hogy az érés a rendkívüli szárazság miatt erőltetett volt. Dinye sok volt, de nem tökéletes, különböző körtvék s már kék vagy besztercei szilva is volt kapható.

— Az iparostanonczok iskoláztatása érdekében két miniszter egyetértése alapján hozott körrendelet azt mondja, hogy: az iparosok és kereskedők tanonczaik iskolába járására a legéberebben vigyázni tartoznak, mert az iskolát mulasztó tanoncokért az illető főnök a felelős, s 20 frttól 200 frtig erjedő bírsággal vagy elzáratással büntetendő s még azon kívül az olyan tanoncokért is felelős a munkaadó, a ki nem is nála szállásol, hanem szüleinél vagy gondviselőjénél (159. §.).

— Nagy tűzvész pusztított f. hó 28-án a csáki-gorbói járásban fekvő Füzes-Szent-Péter községében; mint hiteles forrásból halljuk, az egész község leégett; közelebbi részleteink hiányoznak.

— Orvosok és természetvizsgálok vándorgyűlése. Nagyváradon e hó 16-án d. e. nyílt meg. A nagy-gyűlést megelőzőleg a vándorgyűlés központi választmánya tanácskozott. A rövid ideig tartott ülésen felolvasták Brassó és Bártfa városok meghívását, melyekkel mindkettő meghívja a vándorgyűlést, hogy jövő évre ott gyűljön egybe. A központi választmány többsége Brassó mellett foglalt állást. A nagy-gyűlés d. e. 10 órakor nyílt meg a főgymn. pompásan feldíszített nagytermében. Előkelő és nagyszámu közönség volt jelen. Schlauch püspököt a közönség lelkes, hosszan tartó éljenzéssel fogadta. Azután elfoglalva elnöki helyét, Schlauch megtartotta nágyszabásu megnyitó beszédét, „Evolúció és a létért való küzdelem“ czímmel. Ezután Sál polgármester a város nevében üdvözölte a vándorgyűlés tagjait, áldást és sikert kívánt működésükre.

— Erdély nemzetgazdasági érdekei. A nagy-szebeni polgári és iparegyesület abból kiindulva, hogy az erdélyi részek nemzetgazdasági érdekeinek hathatósabb megóvása nagyon kívánatos és ez a nevezetesebb gazdasági testületek gyakoribb érintkezése által előmozdítható, Nagy-Szeben aug. 14-én e tárgyban értekezletet tartott, melyre az Erdélyi gazdasági egyesületet is meghívta.

— Apró hírek. — Ferencz Ferdinánd főherczeg megjelent öccsével, Ottó főherczeggel Tatán a lófuttatásnál. Gróf Eszterházy Miklós pompás négyes fogatán hajtattak a versenytérre, hol a nagyszámu közönség rokonszenvesen üdvözölte őket. Mikor a főherczeg végre haza indult, a mulatók vállokra emelték s az egész közönség „Eljen a trónörökös!“ kiáltással kísérte mindaddig, mig nem a főherczeg kocsiába ülve, el nem hajtattott. — Kóssuth Lajos névnepja alkalmából a függetlenségi körök számos helyeken tartották

meg az előre jelzett ünnepélyeket. Sok üdvözlő táviratot is küldtek Kossuthnak. — **A dán trónörökös** fővárosunk vendége. A tegnapi nap folyamán hosszabb gyalogsétát tett a főváros különböző helyein és minthogy polgári ruhát viselt, a járókelő sokaság nemis sejtette, hogy a dán korona örököse halad el mellette. — **Székesfehérvár** városa öttagu küldöttséggel képviselteti magát az aradi vértanu-szobor leleplezési ünnepélyénél — **A bécsi** nemzetközi gabona-vásár nyílt meg nagyszámú közönség jelenlétében. A gabona-vásáron volt némi forgalom is, különösen árpában törtétek nagyobb kötések. — **A nőtlenségi adó** eszméje ismételten fölmerült már több helyütt s hol mosolyogva, hol komolan fogadták. E kérvényben elpanaszolják, hogy mennyi gondot okoz a szülőknek és mily nélkülözésekkel jár a gyermekek illő nevelése; a fiatal embert besorozzák és a leányok alig-alig juthatnak keresethez. — **Az influenzáról**, mely Bécsben újra feltűnedez, azt írják, hogy a járvány ezuttal nem veszélyes jellegű s pár nap alatt mindenki fölgyógyul belőle. — **Szerbiában** az ásványvizeket nem vendéglőben árusítják, mint nálunk, hanem kizárólag orvosok és gyógyszerterek bocsátják azokat forgalomba. Most ezek kongresszust tartottak Belgrádban és kimondták, hogy Szerbia területéről minden magyarországi ásványvizet kizárnak. — **A Kongó-állam** kormánya megtiltotta a szeszes italok bevitelét ama tájakra, hol a benszült lakosság még nem ismerkedett meg ez emberirtóval.

KÖZGAZDASÁG.

A szántóföld mélyítése.

Már régen ismert dolog, hogy a talaj mélyítése nemcsak hasznos, de felette szükséges is, minthogy a mélyebb művelés által gazdagabb aratások érhetők el. Sőt miként ez évben tapasztaltuk, a mely szántású földbe e ett vetések a hosszszas szárazsággal inkább megküzdöttek. Sajnos azonban a mély szántás, kivált kisebb birtokosaink által csak ritkán alkalmaztatik. Azon tévhitben lévén, hogy mély művelés által a talaj megrosszabodik az u. n. vadföld felhozása által és mivel az ígas marhát nem akarják megerőltetni: a szántóföldek, kivált a paraszt birtokokon a legprimitív módon karczoltatnak fel.

A mélyszántásnak főelőnyei közül megemlítendő:

1. Ezáltal tetemes mennyiségű ásványszerek tétetnek hasznosakká.
2. A termőképes talajréteg szaporodik s ennél fogva többnemű mezei növények termesztethetők.
3. Miután a talaj felporhanyítása által a gyökérzet elterjedése elősegittetik, a növények növése, szárbani és levélbeni fejlődése nagyban előmozdittatik s így mélyebb művelés mellett, még a termények sűrűbb és bujább állásánál is, ritkábban dől meg a gabona.
4. A mély művelés a gyökerekkel mélyreható és táplálékokat onnan nyerő növények termesztését nemcsak előmozdítja, de azok sikeres termesztése csak így folytatható.
5. A mélyen gyökeredző dudvát és évelő gyomokat csakis mélyebb szántással lehet kiirtani és hogy a parasztföldek általában, — kivált nedvesebb évekbe — oly gazosak, ez a sekély és hiányos szántás következménye.
6. Az aratások az által inkább biztosíthatnak, hogy mély művelés mellett a talaj ritkábban szenved tulságos szárazságban vagy nedvességben, — miután első esetben kisebb csapadékok is, mint harmat és kisebb esők, áthatják és porhanyosságánál fogva át is járják, utóbbi esetekben pedig a nedvesség inkább szétoszolván, felesleges vízbőség és állóvíz nem egyhamar származik.
7. A trágya a mélyebben szántott földön belterjesebben hat, miután a gyökérzethez könnyebben és így termékenyítően hozzáférhet.

A talajmélyítés azonban nem ajánlható: görgetes, köves, kötött, nedves és sekély termő földalajjal bíró szántóknál; a talaját alaposan nem ismerő tapasztalatlan gazda megbánja az ily talajnemeken a mély szántást, mivel az által vad földjének nagy mérvben való feltárása mellett, rögtöni szántás által, miután a táperő és tápanyagok nincsenek tevékenységbe hozva, a növényzetnek elcsenevezése várható. Ahol a talaj mélyítése a rosszabb talajokon megengedhető, annak

csakis fokonyint lassan és karöltve mélyebb trágyázással kell történni, minélfogva a mélyítés csakis azon esetben alkalmazható ily mostoha talajokon, ha a trágya nagyobb mennyiséggel való utánpótlása által a mélyebb talaj javítható.

Köztudomás szerint a föld porhanyítása legalkalmasabban őszkori felszántás és az érdes barázdának télre való meghagyása által történik, miután az atmosphaeriliák és a fagy behatása által a föld könnyen szétporlik, továbbá a fekete ugar és a kapás növények alá történő mélyebb művelése által.

R. Á.

HIVATALOS RÉSZ.

Szolnok-Dobokamegye alispánjától.

Sz. 14 233.

A tekintetes főszolgabíró urnak

N.-Ilondán.

A nagy-ilondai járásba kebeleztet Lemény, Kis-Nyires, Hosszurév és Révkörtvélyes, Bűdospataka szövetkezett községek képviselőtestületeinek határozatok alakjában előterjesztett és tks főszolgabíró ur által támogatott egyöntetű indokolt kérése folytán az 1886. évi XXII. t. cz. 67. §-ában birt jogomnál fogva azon körjegyzőség székhelyét Lemény községéből Hosszu-Rév községébe helyezem át és elrendelem, hogy a körjegyző ez utóbbi községben lakjék és ott tarisa irodáját.

Miről tks főszolgabíró urat, hivatkozással a folyó évi 3064. sz. a. kelt előterjesztésére — az érdekelt községek és hatóságok értesítése végett oly figyelmeztetéssel tudatom, hogy ezuttal a körjegyzői irodának Leményből Hosszu Rév községébe engedélyem nélkül már korábban történt elhelyezését elnézem ugyan, de jövőben hatáskörén túl terjeszkedni óvakodjék.

Deésen, 1890. évi augusztus hó 6-án.

Szarvadi Pál,

kir. tanácsos alispán.

Sz. 2841—1890.

Nagyságos kir. Tanácsos Alispán úr!

Főpásztori kötelességemből kifolyólag a szolnoki esperesi kerület róm kath plébániának, melynek nagyobb része a Nagyságod böles vezetése alatt álló vermegye területén fekszik, hivatalos meglátogatását a bérmlás szentségének kiosztása végett elhatároztam és a látogatás sorrendjét a következőkben állapítottam meg:

F. évi szep.	26-án	megérkezés	M. Laposra,
" "	27-én	bérmlás	Magyar-Laposon,
" "	27-én	d. u. megérkezés	Oláh-Laposra.
" "	28-án	bérmlás	Oláh-Laposon,
" "	délután	megérkezés	O.-Lapos Bányára.
" "	29-én	bérmlás	Oláh-Lapos-Bányán,
" "	délután	megérkezés	Kapnikbányára.
" "	30-án	bérmlás	Kapnikbányán,
" "	d. u. megérk.	Alkapnikra.	
" "	okt. 1-én	bérmlás	Alkapnikon, d. u.
" "	visszaérkezés	Oláh-Laposbányára.	
" "	2-án	utazás	M.-Laposon, Deésen
" "	és Bethlen	át Apanagyfaluba.	
" "	3-án	bérmlás	Apanagyfaluba.
" "	4-én	bérmlás	Viczeben, délben
" "	vissza	Apanagyfaluba, onnan	meghálásra Deésre.
" "	5-én	délután	megérkezés
" "	Bálványos	Váraljára.	
" "	6-án	bérmlás	B.-Váralján, d. u.
" "	megérkezés	Szamosujvárra	
" "	5-én	bérmlás	Széken, délután
" "	vissza	Szamosujvárra.	

Erről van szerencsém Nagyságodat szives tudomás végett tiszteletteljesen értesíteni.

Többiben megkülönböztet mély tisztelettel vagyok Nagyságodnak Piski, 1890. augusztus hó 6-án.

alázatos szolgálja

Lönhart Ferencz s. k.
erdélyi püspök.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

KOVÁCS SAMU.

Hirdetések.

Sz. 3699—1890.

(246)1—1

Arverési hirdetmény.

Közhirrre tétetik, hogy a városi képviselő-testületnek 168—1890. j. k. számú határozata folytán a város tulajdonát képező két hid közötti, jelenleg sertés piacnak használt terület 1892. évi december 31-ig terjedő időre a folyó évi szeptember hó 3-án d. e. 10 órakor a városház nagy termében megtartandó nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Deés város tanácsától 1890. augusztus 28-án.

Róth Pál,
polgármester.

H i r d e t m é n y.

Szolnok-Dobokamegye Plopi község határában fekvő a plopi közbirtokosság tulajdonát képező mintegy 3000 holdat tevő erdejének ez évi makktermése az Alsó-Kapnik községgel határos „Plopi szénhely“ nevű telepen álló fogadóban f. évi augusztus 31-én d. e. 9 órakor nyilvános írásbeli árverés útján esetleg szabad kézből is el fog adatni.

Kikiáltási ár 400 frt, melynek 10% bánatpénzül előre lefizetendő.

A szerződés az árverés után azonnal megköthető s vevő tartozik a vételár felét azonnal lefizetni, másik felét a sertések behajtásakor.

Az árverési és szerződési feltételek a plopi közbirtokossági zárgondnokságánál megtekinthetők.

Kapnik, 1890. aug. 20-án. (243)1—1

Arverési hirdetmény.

A „Deesi takarékpénztár részvénytársaság“, mint tulajdonos részéről közhirrre tétetik, hogy Deésen a Borsos utcában 9. sz. alatt levő (Czecz Péter-féle) házastelek, ugyszintén a Felső-Kodor utcában 89 b. szám alatt levő (Brandt-féle) házastelek folyó év szeptember hó 3-án d. u. 3 órakor Deésen, a takarékpénztár helyiségében nyilvános árverés mellett a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

Deés, 1890. augusztus hó 14-én.

A deési takarékpénztár
(232)3—3 részvénytársaság igazgatósága.

Makkoltatás.

Gróf Teleky Árpád ömeltósága tulajdonát képező soosmezői, nagyilondai, májláni, macskamezei és dióspataki határokon levő erdőségekben a sertésekkel való makkoltatás a folyó 1890. évre ajánlatok útján kiadatik.

Ajánlat tehető az egész erdőségek makktermésére vagy egyes erdő részletekre. Bővebb felvilágosítást Piskolty Dániel nagyilondai tiszttartó és Rigler Samu purkerczi ispán (u. p. Kucsulát), valamint alulírott adhat. — Ajánlatok alulírtokhoz nyújtan-dok be.

Nalácsvádon, 1890. évi augusztus hó 19-dik napján.

Szentpály Gyula,
2—3(238) jóság igazgató.

Sz. 2765—1890. polg.

(244)1—3

Hirdetmény. Gróf Teleki György és érdektársainak a nagyilondai összes birtokosság ellen, a nagyilondai határ tagosításának megengedéseért benyújtott kérelme fölötti tárgyalásra hatánapul folyó év október hó 27-ik napjának d. e. 10 órája tüzetik ki Nagyilonda községében a helyszínére, hová összes érdekeltek az 1880. XLV. t. t. 9. §. második bekezdésébe foglaltok figyelmeztetéssel ezennel megidéztenek. A deési kir. törvényszéknek 1890. július hó 21-én tartott üléséből Balázs, elnök. Nyirő, jegyző.

Haszonbérlet.

Gróf Teleky György ö méltósága tulajdonát képező nagyilondai vendéglő épület, melyhez étterem, 5 vendégszoba, casinóhelyiség, vendéglős lakás, konyha, pincze,

istáló fészter és jégverem tartozik, 1891. év január hó 1-jétől kezdve 3, esetleg 6 egymásután következő évre haszonbérbe adatik.

Bővebb felvilágosítást alulirott ad.

Naláczvádón, 1890 év augusztus hó 19.
napján.

Szentpály Gyula,
2-3(239) jóság igazgató.

Sz. 6037—1890. jogügy b. (235)3 — 3

Pályázati hirdetmény.

Szamosujvári járásba kebelezett ördögös-füzesi körjegyzői keretben lemondás folytán megürült körjegyző-segédi állásra, mely évi 150 frt fizetés és 50 frt lakbér javadalmazással van egybekötve, pályázatot nyitok.

Felhivom pályázni kívánokat, miszerint pályázati kérésüket keresztlevel-, képességi- és honossági bizonyítványokkal felszerelten folyó évi szeptember hó 3-ik napjának d. e. 11 órájáig alólirtohoz annál bizonyosabban adják be, mivel a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Szamosujvártt, 1890. aug. 6-án.

N a g y L a j o s, j. fszbiró.

Sz. 4322—1890. polg.

(242)1-1

Hirdetmény. Szóváros községben gyakorolt italmérési jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyi miniszteri rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1890. évi október hó 2-ának d. e. 9 órája a kir. törvényszéknél Tischler Domokos kir. törvényszéki bíró hivatalos szobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek. A deési kir. törvényszéknek 1890. évi augusztus hó 9-én tartott üléséből. B a l á z s, elnök. N y i r ő, jegyző.

Sz. 4027—1890. polg.

(241)1—1

Hirdetmény. Dalmár községben gyakorolt italmérési jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egészség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1890. évi október hó 2-ának d. e. 9 órája a kir. törvényszéknél Tischler Domokos kir. törvényszéki bíró hivatalos szobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek. A deési kir. törvényszéknek 1890. évi augusztus hó 9-én tartott üléséből. **Balázs**, elnök. **Nyíró**, jegyző.

Sz. 2383—1890. k.

(245)1-1

Tölgy és bükkmakktermés elár- vezési hirdetmény.

Szathmármegyében kebelezett Nagykörtvélyes község határán mintegy 1200 holdnyi erdő területén termett idei tölgy- és bükk-makk bő termés, alant írott főszolgabíró által Nagysomkúton a főszolgabírói hivatalban 1890. évi szeptember hó 15-én d. e. 11 órakor kezdődő és ott megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kikiáltási ár 800 forint, az árverésnél bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-ka teendő le, a vétel ár a legtöbbet ígérő által az árverés befejezése után nyomban egészen lefizetendő lesz, egyéb az árverési feltételekben részletezett eljárási költségekkel együtt.

A részletesebb árverési feltételek az árverés napjáig Nagysomkuton a főszolgabírói hivatalban a hivatalos órák alatt, valamint Nagy-Körtvélyesen a község házában bármikor megtekinthetők.

Kelt Nagysomkuton, 1890. évi augusztus hó 16-án.

Indre,
főszolgabíró.

10 ☐ mirhez
egy kl.
ára 1. 50 kr.

**Befed min-
denkorábbi
mázolást**

Christoph Ferenc

SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

lehetősé teszi, hogy a szobák a mázolás aiatl i használtat-
 tsának, mivel a kell-metlen szag és a lassú, ragadós száradás,
 mely az olajfestékeknek és az olajtaknak sajátja, elkerültetik.
 Ezzellett a használatra olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti
 a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörölhető, anélkül, hogy
 elveztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymázt,

sárgásbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olaj-
 festék fedi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt
 alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden
 foltot. korábbi mázolást is; van azután

tiszta fénymás (színezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen
 parketes olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való.
 Csak fényt ad, anélkül, hogy nem fedi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 85 négyzetmétr, két középna-
 gyságu szobára való 5 ft. 90 kr., vagy 9¹/₂ márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol
 raktárak vannak, ide küldöndök. Mintamázolások és prospet-
 uskusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tes-
 tük jól vigyázzon a cégre s a gyári jegyre, mivel ez a több mint
 1850 éve létező gyártmányt sokféle színezőanyag és hamisítják,
 s sokkal rosszabb, s gyakran a célnak is nem felelő minőség-
 ben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,

Prága, K.

Berlin.

Kapható Deesen,

(212)6—15

Brugovits és Rehákknál.

Valamennyi gazdasági és bortermeelő gép!

Bor- és gyümölcs-sajtók; szőlő- és gyümölcs-zúzók

Peronospora elleni készületek,

legújabb minőségben és különféle nagyságban.

Cséplőgépek, gabona rosták, járgányok, kukoricá-
morzsolók, vető gépek, ezek és a többi.

A szőlő készítő gépek

gyümölcs, főzelék és füvek aszalására.

Zöld-takarmanány-sajtók

szállításnak legkínálóbb minőségben és legolcsóbb áron.

IG. HELLER által; Bécs, II. Práterstrasse 78.

Arjegyzékek és utasítások bérmentesen szolgálatnak. — Kereskedőknek
előnyös feltételek. — Alkalmas ügynők jó fizetés mellett kerestének.

(106) 9-20

Mindenemű bútort-berendezések elvállaltatnak.

GÁBRE JÁNOS
 Építel- és bútort-asztalos
 ELSŐ DÉSI BÚTORRAKTÁRA.

Deesen, Europa szálloda épületben, Moskovics-féle bolt helyiség.

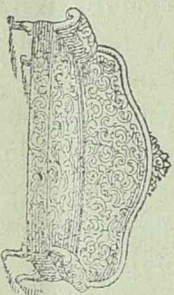
Ajánlja a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe megajándékozott s a kor követelményeinek teljesen megfelelően berendezett

BÚTORRAKTÁRÁT,

melyben a legszolidabb árákon kaphatók mindennemű **bútorok, szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezések** a leggyorszerűbbtől a legfinomabbig.

Minden nagyságu diófa- és aranykeretű **tükrök, olajnyomatu képek és képkeret-lécek.**

hajlított nád- és amerikai faültetű székek.

A kárpitozott bútorok saját üzletében egy szakkep-zett kárpitos vezetése mellett, a legnagyobb szoliditással készűlnet, állítatnak elő.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközölletnek.

„Szoliditás” ez jelszavam.

Teljes tiszteltetl
 Gábre János,
 építel- és bútort-asztalos.

10 *

Csaka töltött bútorok javítása s matracok készítése eszközölletik.

Jegyzői irodát
keresek, ki állását azonnal el is foglathatja, ha a román nyelvet bár szóbelileg bírja és a jegyzői teendőkben kellő jártassága van. — Javadalmazását levélben közlöm az illető ajánlkozával. Borgó-Pruud, 1890. aug. 21-én.

Bakó Károly, k. jegyző.

Friss kőbányai sör 1 nagy üveg 22 kr.

Kellemes izü; kitünő gyógyhatással bíró

SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ

(Magyar Karlsbad.)

Főraktára:

BRUGOVITZ ÉS REHÁK

vas-, fűszer- bor- és ásvány-viz kereskedésében

DEÉSEN.

1 literes üveg 7 kr. 1⁷/₁₀ literes üveg 10 kr.

Ezen ásványviz fogyasztását a következő borárjegyzékünkben említett borok tetemesen kellemesebbé teszik:

Kükküllömenti, ezelnai és magyarádi asztali palacz-boraink ára 40 kr. Finomabb 45, 50 és 55 kr. Szegszárdi vörös 45 kr. Bizling, Carbenet és ménesi vörös 60 kr. literenkint. Fentiek üveggel értendő, palaczként 10 kr. vissza térítettik	Továbbá ajánljuk pessenyé-borainkat, ugymint: Leányka, Dietzl-féle Szomorodni, Magyarádi bakator, Aczél-féle, Magyarádi Aczél-féle, Dietzl- féle Sashegyi, Budai vörös, Soproni aszú, Tokaji aszú, Velencei koronás pezsgő, Velencei mono- pole, Kincsem, Elite See, Elite Rosa, Veuve Chiquot. Boraink ára 100 literes üveg vételnél, mely mennyiség több fajtából is össze lehet állitva: fe- hér borunk 16, 18, 20, 22 és 26. kr. Rizling 40 kr. Literenkint Vörös borunk: Szegszárdi 26, Mé- nesi vörös 35, Carabinet 40 kr.
---	---

(197)5—* Tisztelettel: **Brugovitz és Rehák.**

1 nagy üveg kőbányai sör 22 kr.